Oświadczenie złożone
przez senator Magdalenę Kochan
w dniu 24 września 2026 r.

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do Pana Ministra z zapytaniem w sprawie narastającego kryzysu kadrowego w sektorze opieki długoterminowej nad osobami starszymi i niesamodzielnymi, wywołanego systemową blokadą wydawania wiz pracowniczych przez polskie placówki konsularne w Turcji (w Ankarze i Stambule).

Do mojego biura senatorskiego wpłynęło wspólne wystąpienie reprezentantów kluczowych organizacji branżowych – Polskiego Stowarzyszenia Opieki Domowej (PSOD) oraz Krajowej Izby Domów Opieki (KIDO). Zwracają oni uwagę na dramatyczną sytuację polskich seniorów i ich rodzin. W warunkach gwałtownego starzenia się społeczeństwa – Polska w latach 2015–2025 odnotowała największy w UE wzrost odsetka osób powyżej sześćdziesiątego piątego roku życia – zawód opiekuna osób starszych od dekady pozostaje zawodem trwale deficytowym. Zgodnie z rządowymi analizami do 2030 r. zapotrzebowanie na miejsca w opiece instytucjonalnej wzrośnie o ok. 40 tysięcy, a wdrożony niedawno program „Bon senioralny" wygeneruje konieczność zapewnienia wsparcia domowego dla kolejnych 20 tysięcy osób. Już dziś ponad 18 tysięcy osób oczekuje na miejsce w zakładach opiekuńczo-leczniczych.

W obliczu wyczerpania się tradycyjnych rezerw rekrutacyjnych z kierunku wschodniego (Ukraina) polscy pracodawcy podjęli legalną, wysoce selektywną rekrutację wykwalifikowanego personelu z Turcji. Kandydatki legitymują się wyższym wykształceniem z obszaru nauk o zdrowiu (np. kierunek *Yaşlı Bakımı Programı* – opieka nad osobami starszymi), posiadają wieloletnie doświadczenie medyczne, przechodzą weryfikację językową i podlegają modelowi czasowej mobilności bez intencji trwałego osiedlenia się w Polsce. Posiadają one ważne zezwolenia na pracę wydane przez właściwych wojewodów oraz komplet dokumentów poświadczających rzetelność pracodawców.

Tymczasem – jak wskazują organizacje branżowe – od kilkunastu miesięcy polskie urzędy konsularne w Turcji stosują w praktyce całkowitą odmowę wydawania wiz takim pracownikom. Decyzje odmowne – zarówno w pierwszej instancji, jak i po wnioskach o ponowne rozpatrzenie – uzasadniane są schematycznie art. 65 ust. 1 pkt 10 ustawy o cudzoziemcach, tj. rzekomym brakiem wiarygodności deklarowanego celu pobytu. Konsulowie nie podają jednak żadnych dowodów uzasadniających te wątpliwości, nie wzywają kandydatek ani polskich pracodawców do złożenia wyjaśnień czy uzupełnienia dokumentacji, uniemożliwiając jakąkolwiek merytoryczną obronę. Prowadzi to do paradoksalnej sytuacji, w której prawomocne zezwolenie na pracę wydane przez polski organ administracji rządowej jest de facto unieważniane przez arbitralną decyzję konsula.

Taka praktyka nie ogranicza zagrożeń migracyjnych, uderza natomiast bezpośrednio w stabilność polskiego systemu opieki, zagrażając bezpieczeństwu i zdrowiu podopiecznych w domach opieki oraz w opiece domowej.

Mając na uwadze przedstawione kwestie, uprzejmie proszę Pana Ministra o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

1. Z jakich przyczyn polskie placówki konsularne w Ankarze i Stambule masowo odmawiają wydawania wiz wykwalifikowanemu personelowi opiekuńczemu z Turcji, legitymującemu się ważnymi zezwoleniami na pracę wydanymi przez właściwych wojewodów?

2. Według jakich kryteriów konsulowie badają i oceniają „wiarygodność celu pobytu" (art. 65 ust. 1 pkt 10 ustawy o cudzoziemcach) w stosunku do osób ubiegających się o wizę w celu pracy w podmiotach leczniczych i opiekuńczych w Polsce?

3. Dlaczego konsulowie odmawiający wydania wizy – wbrew zasadom rzetelnego postępowania administracyjnego – nie wzywają kandydatek ani przyszłych pracodawców do przedłożenia dodatkowych dowodów lub wyjaśnień mających na celu rozwianie powziętych wątpliwości?

4. Czy Ministerstwo Spraw Zagranicznych planuje wydać wytyczne lub instrukcje dla urzędów konsularnych, które pozwolą na odblokowanie procedur wizowych dla pracowników sektorów strategicznie deficytowych, takich jak opieka długoterminowa i medyczna?

5. Czy kierownictwo resortu przewiduje możliwość pilnego spotkania z przedstawicielami Polskiego

Stowarzyszenia Opieki Domowej i Krajowej Izby Domów Opieki w celu wypracowania transparentnych i bezpiecznych mechanizmów weryfikacji wizowej tego personelu?

Z poważaniem
Magdalena Kochan
senatorka Rzeczypospolitej Polskiej